

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

katedra občanského práva

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.

vedoucí diplomové práce

P O S U D E K

diplomové práce Anety Mikeškové

„Zastoupení“

Zastoupení představuje v občanském, resp. vůbec v civilním právu samozřejmě vysoce zajímavé a zejména prakticky důležité téma. V jeho případě jde o problematiku, bez jejíhož legislativního řešení si dnes v podstatě neumíme představit realizaci toho, co nový občanský zákoník (ne zcela šťastně) označuje jako právní jednání. Je proto přirozené a správné, pokud se této látce někdo ujme, aby ji literárně zpracoval, a naopak je ne zcela přirozené a správné, když dochází k jejímu markantnímu opomíjení při zpracovávání diplomových prací na naší fakultě. „Kladné body“ tedy předkládaná práce získává již tím, že nezájem o materii zastoupení na úrovni našich diplomových prací eliminuje.

Není to však jediná přednost této práce. Jako racionální lze označit dále její základní rozdělení, které ji (kromě úvodu a závěru) v meritu člení na čtyři části. V prvé se traktují obecné otázky zastoupení, konkrétně pojem zastoupení, druhy zastoupení a podmínky zastoupení. Druhá část práce se věnuje smluvnímu zastoupení, kde se vedle obvyklých obecných otázek řeší zcela správně též specifické otázky prokury (čímž tak práce zasahuje částečně též do oblasti obchodního práva). Přirozeně stručnou je třetí část práce, jejíž předmět tvoří zákonné zastoupení a kde se v nezanedbatelné míře postihují (v souladu se systematickou občanského zákoníku) spíše jen společné otázky zákonného zastoupení a opatrovnictví. Konečně právě opatrovnictví je specificky zasvěcena čtvrtá část práce, v níž se po hlavním rozboru opatrovnictví člověka neopomíjí ani opatrovnictví právnické osoby.

K dalším kladům práce se z věcného hlediska řadí to, že autorka postihuje problematiku zastoupení v zásadě v celé jeho šíři, a to nejen co do jejích jednotlivých dílčích témat, ale především též co do poznání toho, k čemu se při zkoumání těchto témat dospívá. S tím pak souvisí též zásadně pozitivní hodnocení formální stránky práce. Jako nadstandardní lze označit práci s prameny (byť ne vždy je z citace kolektivní práce seznatelné autorství

konkrétního autora a byť poznámkový aparát obsahuje zbytečně odkazy na jednotlivá ustanovení zákona). Jako více méně nadstandardní je konečně označit též jazykový projev autorky.

Mám-li vedle uvedení kladů též kritizovat, mám možnost tak učinit jak na obecné úrovni, tak v jednotlivostech. Na obecné úrovni toho však není mnoho. Za základní nedostatek práce lze označit její veskrze popisný charakter a s tím související skutečnost, že vlastních názorů autorky nalézá čtenář minimálně. To je na jedné straně neduh, kterým dnes trpí velmi mnoho nejen diplomových prací, ale i literárních děl pocházejících z per renomovaných autorů; přitom problematika zastoupení navíc toho příliš mnoho k objevení nenabízí. Na druhé straně však autorka nezřídka jde tak daleko, že odcituje text zákona, aby jej vzápětí jen vlastními slovy zopakovala. K jinak řečené úplnosti postižení zpracovávané látky pak zasluhuje též vytknout, že se v rámci výkladů o opatrovnictví člověka opomíjejí základné omezení opatrovníka ze strany soudu.

Co se týče jednotlivostí, je toho možné vytnout více, byť ani zde nejde zdaleka o nepřehlednou řadu námitek a velmi často tvoří předmět námitky jen převzaté názory jiných autorů. Tak je tomu konkrétně při vymezení podmínek zastoupení, kde se v otázce substituce nekriticky přejímá text zákona (na str. 13), aby se dále (na str. 17) správně sdělilo, že substituce substituta může vyplývat též ze zvláštního zákona (hlavně samozřejmě ze zákona o advokacii). Nastolení pojmu právní osobnost samozřejmě nezlikvidovalo pojem právní subjektivity (jak by se mohlo ze str. 14 soudit), třebaže tento naposled uvedený pojem občanský zákoník nepoužívá; přitom jen jako překlep (na téže straně) je zřejmě třeba považovat tvrzení, že se způsobilost k právnímu jednání dříve označovala jako způsobilost k právům a povinnostem (tj. nikoli jako způsobilost k právním úkonům). Není jasné, proč se (na str. 27) cituje (ve věci plné moci k právnímu jednání vyžadujícímu formu veřejné listiny) literatura, která byla již překonána novelou občanského zákoníku, jejíž obsah autorka před tím (na téže straně) správně cituje. Obdobně není jasná citace závěru o souhrnné plné moci (na str. 28), konfrontuje-li se s obecným ustanovením § 439 OZ (o § 452 odst. 2 OZ nemluvě). Vymezují-li se (na str. 36) pojmové znaky prokury, řekl bych, že mezi ně patří též to, že prokuristou může být pouze fyzická osoba (což autorce není známo – str. 37); těžko však vysvětlit, co se (na str. 36) míní převzatým názorem o zmocnění „firmy“. Z praktického hlediska za poněkud zjednodušující se jeví převzaté názory (na str. 39) o (ne)možnosti udělení prokury ve vztahu k osobám, jež jsou členy statutárního orgánu, resp. jedinými společníky obchodní společnosti. Polemizovat lze též s názorem Nejvyššího soudu (převzatým na str. 49) svádějícím k interpretaci, že běžnou záležitostí je (*a contrario*) převod jednostopého

motorového vozidla. Konečně za nikoli nesporný lze považovat též převzatý názor (na str. 60), že funkce opatrovníka právnické osoby zaniká bez dalšího okamžikem obnovení činnosti statutárního orgánu.

Přes všechny právě uvedené kritické poznámky by jistě nebylo správné hodnotit posuzovanou práci negativně. Naopak, práce je svědectvím, že si autorka v souvislosti s jejím sepsáním osvojila hlubší poznatky o zkoumané problematice, že prokázala schopnost tyto poznatky řádně utřídit a zejména je též kultivovaně prezentovat. Posuzovanou diplomovou práci jako celek proto hodnotím velmi pozitivně a doporučuji tudíž, aby byla připuštěna k obhajobě.

V Praze dne 2. května 2018

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized loop at the top and several smaller, connected strokes below, ending in a long, sweeping tail.

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.